

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 11 qershor 2018

Nr. ref.: AGJ 1259/18

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KI115/16

Parashtrues

Branko Ljumović, Ranko Ljumović dhe Anica Vukićević-Ljumović

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të Apelit të
Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje në lidhje
me Agjencinë Kosovare të Privatizimit,
AC-II-12-0126, të 21 prillit 2016**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare.

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Branko Ljumović, Ranko Ljumović dhe Anica Vukićević-Ljumović (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesit e kërkesës), të cilët i përfaqëson Visar Vehapi, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktgjykimin [AC-II-12-126] e 21 prillit 2016 të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje në lidhje me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: Kolegji i Apelit) në lidhje me Aktgjykimin [C. nr. 2021/2007] të 29 korrikut 2010 të Gjykatës Komunale në Prishtinë.
3. Aktgjykimi i kontestuar iu dorëzua parashtruesve të kërkesës më 17 maj 2016.

Objekti i çështjes

4. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se ka pasur shkelje të të drejtave të parashtruesve të kërkesës të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenit 22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], nenit 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ) dhe nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës], 47 [Kërkesa individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 17 shtator 2016, parashtruesit e kërkesës nëpërmjet postës dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 19 tetor 2016, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
8. Më 9 nëntor 2016, Gjykata njoftoi parashtruesit e kërkesës dhe Kolegjin e Apelit për regjistrimin e kërkesës.
9. Më 29 maj 2018, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtares raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 2 shkurt 1959, nëna e parashtruesve të kërkesës kishte lidhur Kontratë të shitblerjes [nr. Vr. 570/60] me Kooperativën Bujqësore “Orloviq” (në tekstin e mëtejme: Kooperativa Bujqësore) për shitjen e patundshmërisë. Kontrata ishte vërtetuar në Gjykatën e Rrethit në Prishtinë më 2 mars 1960. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë që asnjëherë nuk u është kompensuar çmimi i përcaktuar me kontratën në fjalë.
11. Më 14 gusht 2007, parashtruesit e kërkesës paraqitën padi në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme për çështjet në lidhje me Agjencinë Kosovare të Mirëbesimit (në tekstin e mëtejme: DHPGJS), ndërsa më 17 shtator 2007, parashtruesit e kërkesës parashtruan padi edhe në Gjykatën Komunale në Prishtinë.
12. Përmes padive përkatëse, parashtruesit e kërkesës kërkuan të vërtetohet që Kontrata për shitblerjen e patundshmërisë është nule dhe të obligohet Ndërmarrja Shoqërore KBI “Kosova Export” në Fushë Kosovë (në tekstin e mëtejme: “Kosova Export”), si trashëgimtar juridik i Kooperativës Bujqësore, që paditësve, përkatësisht parashtruesve të kërkesës, t’ua kthejë në pronësi patundshmëritë kontestuese.
13. Më 20 nëntor 2007, DHPGJS përmes Aktvendimit [SCC-07-0322], padinë e parashtruesve të kërkesës e referoi në Gjykatën Komunale në Prishtinë. Aktvendimi në fjalë, ndër të tjera, kishte theksuar se çfarëdo ankese kundër vendimit të Gjykatës Komunale, duhet të parashtrohet në DHPGJS.
14. Më 29 korrik 2010, Gjykata Komunale në Prishtinë, nëpërmjet Aktgjykimit [C. nr. 2021/2007] e aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesve të kërkesës, duke shpallur nule Kontratën e shitblerjes [nr. Vr. 570/60] në mes parashtruesve të kërkesës dhe Kooperativës Bujqësore, meqë sipas Aktgjykimit, nuk ishte vërtetuar që ishte paguar çmimi i dakorduar me Kontratën e shitblerjes, duke e obliguar të paditurën “Kosova Eksport” t’i kompensojë parashtruesit e kërkesës në mënyrën e përcaktuar me këtë Aktgjykim. Nëpërmjet Këshillës Juridike, Aktgjykimi i Gjykatës Komunale kishte udhëzuar palët që kundër Aktgjykimit në fjalë, ankesa është e lejuar në afatin prej 60 (gjashtëdhjetë) ditësh.
15. Më 18 nëntor 2010, Agjencia Kosovare e Privatizimit (në tekstin e mëtejme: AKP), duke vepruar si administratore e “Kosova Export”, paraqiti ankesë në Kolegjin e Apelit të DHPGJS-së kundër Aktgjykimit [C. nr. 2021/2007] të Gjykatës Komunale në Prishtinë, duke u thirrur në shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, konstatim të gabuar të gjendjes faktike dhe shkelje të ligjit material.
16. Më 26 nëntor 2010, Ndërmarrja Shoqërore “Ratar” (në tekstin e mëtejme: “Ratar”), gjithashtu parashtroi ankesë kundër Aktgjykimit [C. nr. 2021/2007] të Gjykatës Komunale, duke kërkuar që të anulohet Aktgjykimi i ankimuar dhe të kthehet lënda në rigjykim, ose të ndryshohet aktgjykimi i ankimuar dhe të refuzohet kërkesëpadia.

17. Më 20 shtator 2011, parashtruesit e kërkesës paraqitën parashtrësë në Kolegjin e Apelit, duke kontestuar legjitimitetin e “Ratar”, si palë procedurale, dhe duke arsyetuar se vetëm AKP-ja ka legjitimitet për të përfaqësuar ndërmarrjet shoqërore në procedurë gjyqësore. Të njëjtin pretendim, parashtruesit e kërkesës e përsëritën nëpërmjet parashtrësës së 22 korrikut 2013.
18. Nëpërmjet shkresës së 22 korrikut 2013, parashtruesit e kërkesës gjithashtu kontestuan afatin ligjor, brenda së cilit ishte paraqitur ankesa e AKP-së kundër Aktgjykimit [C. nr. 2021/2007] të 29 korrikut 2010 të Gjykatës Komunale. Parashtruesit e kërkesës argumentuan që në bazë të Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2008/4 për ndryshimin e Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2002/13 Mbi Themelimin e Dhomës së Posaçme në Gjykatën Supreme mbi Çështjet që kanë të bëjnë me Agjencinë Kosovare të Mirëbesimit (në tekstin e mëtejme: Rregullorja 2008/4), ankesa e AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore ishte e paafatshme.
19. Më 27 maj 2014, parashtruesit e kërkesës parashtruan propozim pranë Kolegjit të Apelit për aprovimin e urdhrin paraprak gjyqësor, që e parandalon AKP-në nga ndërmarrja e çfarëdo aktiviteti rreth pronave kontestuese. Më 25 shtator 2014, Kolegji i Apelit nëpërmjet Aktvendimit e hodhi poshtë kërkesën e parashtruesve të kërkesës lidhur me urdhrin paraprak gjyqësor.
20. Më 18 shkurt 2016, ankesa e AKP-së e 18 nëntorit 2010 dhe ankesa e “Ratar” e 26 nëntorit 2010, iu dorëzuan parashtruesve të kërkesës për komente brenda 21 ditëve. Parashtruesit e kërkesës nuk dorëzuan komente në Kolegjin e Apelit brenda këtij afati.
21. Më 31 mars 2016, parashtruesit e kërkesës iu drejtuan edhe një herë Kolegjit të Apelit, duke kontestuar legjitimitetin procedural të “Ratar” në procedurë dhe duke përsëritur pretendimet lidhur me afatshmërinë e ankesës së AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, duke i bazuar argumentet e tyre, përveç në Rregulloren 2008/4 edhe në praktikën gjyqësore të Kolegjit të Apelit.
22. Më 21 prill 2016, Kolegji i Apelit nëpërmjet Aktgjykimit [AC-II-12-126] e aprovoi ankesën e AKP-së dhe e anuloi Aktgjykimin [C. nr. 2021/2007] e Gjykatës Komunale në Prishtinë.
23. Kolegji i Apelit e bazoi arsyetimin për Aktgjykimin e tij përmes paragrafit në vijim:

“Gjykata e shkallës së parë e aprovoi mjetin juridik i cili nuk ekziston si çështje e së drejtës. Nga kjo padi është e qartë se i padituri nuk është pronarë i pasurive të patundshme që kishin qenë objekt i kontratës së vitit 1959. Pretendimi i një prone të ndryshme në vend të asaj fillestare, është ligjërisht i pamundur. Në raste të tilla - kur kontrata revokohet, anulohet, ose ndërpritet dhe i padituri nuk është pronar i objektit origjinal të kontratës në dispozicion është vetëm kompensimi monetar. Kështu, aktvendimi i ankimuar është i gabuar dhe duhet të priset dhe padia të refuzohet si e pabazuar”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

24. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të të drejtave të tyre të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenit 22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], nenit 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së dhe nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës.
25. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë që Aktgjykimi [C. nr. 2021/2007] i 29 korrikut 2010 i Gjykatës Komunale në Prishtinë ishte bërë i plotfuqishëm me kalimin e afatit ligjor për t'u apeluar, siç është përcaktuar më Rregulloren 2008/4, dhe rrjedhimisht ishte bërë vendim *res judicata*. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës pretendojnë që ankesa e AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale ishte dorëzuar në Kolegj të Apelit jashtë afatit 30 (tridhjetë) ditore të përcaktuar me Rregulloren 2008/4 dhe se Kolegji e Apelit, duke e pranuar këtë ankesë si të afatshme, u'a kishte shkelur të drejtat kushtetuese për barazi para ligjit dhe për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuara me nenet 24 dhe 31 të Kushtetutës, respektivisht.
26. Sa i përket pretendimeve specifike për shkelje të nenit 24 të Kushtetutës, parashtruesit e kërkesës theksojnë se duke e pranuar ankesën e AKP-së si të afatshme, Kolegji i Apelit të DHPGJS-së, kishte vepruar në kundërshtim me praktikën e vet gjyqësore sa i përket afatshmërisë së ankesave, dhe kështu kishte vendosur parashtruesit e kërkesës në pozitë të ndryshme në rrethana të njëjta. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës i referohen Aktvendimeve të Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së, [ASC-10-0012] të 29 prillit 2010; [ASC-10-005] të 17 gushtit 2010; [ASC-10-0040] të 17 gushtit 2010; [SCA-09-0096] dhe [AC-2-II-12-0120] të 20 qershorit 2013. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se kjo praktikë gjyqësore e Kolegjit të Apelit ishte konfirmuar gjithashtu nëpërmjet Aktvendimit të Gjykatës Kushtetuese në rastin KI145/13. (Aktvendim për papranueshmëri i 8 majit 2014).
27. Sa i përket pretendimeve specifike për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të parimit të sigurisë juridike, duke argumentuar se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale ishte bërë i plotfuqishëm dhe se ankesa e ushtruar kundër tij ishte e paafatshme. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës i referohen praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDNJ) në rastet *Stere dhe të Tjerët kundër Rumanisë*; *Bronowski kundër Polonisë*; *Sovtransavto Holding kundër Ukrainës*; dhe *Ryabykh kundër Rusisë*. Gjithashtu, parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të së drejtës në vendim të arsyetuar, duke theksuar, ndër të tjera, që Aktgjykimi i Kolegjit të Apelit nuk kishte adresuar asnjë nga pretendimet e tyre, dhe posaçërisht ato që kanë të bëjnë me afatshmërinë e ankesës së AKP-së.
28. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu pretendojnë shkeljen e të drejtave të garantuara me nenin 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Ata pretendojnë që me plotfuqishmërinë e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, atyre u ishte konfirmuar e drejta në pronë. Aktgjykimi në

fjalë ishte bërë, sipas pretendimit, *res judicata*, dhe rrjedhimisht, parashtruesit e kërkesës, përpos konfirmimit të pronësisë, kishin fituar edhe “*prijtjet legjitime*” të definuara mbi bazën e praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës i referohen rasteve *Sporrong dhe Lonnroth kundër Suedisë*; *Sovtransavto Holding kundër Ukrainës*; *Slivenko kundër Letonisë*; dhe *Beyeler kundër Italisë*.

29. Në fund, parashtruesit e kërkesës kërkojnë nga Gjykata që të konstatojë që Aktgjykimi i kontestuar është nxjerrë në shkelje të neneve 3, 22, 24, 31, 46 dhe 53 të Kushtetutës; të shpallë të pavlefshëm Aktgjykimin [AC-II-12-0126] e 21 prillit 2016 të Kolegjit të Apelit; dhe Aktgjykimin [C. nr. 2021/2007] të 29 korrikut 2010 të Gjykatës Komunale në Prishtinë ta lërë në fuqi si *res judicata*.

Pranueshmëria e kërkesës

30. Gjykata shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës i kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
31. Në këtë kuptim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

32. Gjykata gjithashtu shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, siç përcaktohen me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet neneve 47 [Kërkesa individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik”.

2. Individ i mund të ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

Neni 48
[Saktësimi i kërkesës]

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.

Neni 49
[Afatet]

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej 4 (katër) muajsh. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”.

33. Për sa i përket përmbushjes së këtyre kërkesave, Gjykata konstaton se parashtruesit e kërkesës e dorëzuan kërkesën në cilësinë e palës së autorizuar, duke e kontestuar një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktgjykimin [AC-II-12-126] të 21 prillit 2016 të Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së, pasi i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu kanë qartësuar të drejtat dhe liritë themelore që pretendojnë se u janë shkelur, në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit dhe ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.
34. Gjykata në fund vlerëson se kjo kërkesë nuk është qartazi e pabazuar në pajtim me rregullin 36 (1) (d) të Rregullores së punës. Gjykata më tej thekson se nuk është e papranueshme mbi asnjë bazë tjetër. Prandaj, ajo duhet deklaruar e pranueshme. (Shih, gjithashtu, rastin e GJEDNJ-së *Alimuçaj kundër Shqipërisë*, kërkesa nr. 20134/05, Aktgjykimi i 9 korrikut 2012, paragrafi 144; shih, gjithashtu, rastin KI97/16, parashtrues *IKK Classic*, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 38).

Dispozitat relevante ligjore

**UNMIK / Rregullore / 2008/4
5 shkurt 2008**

PËR NDRYSHIMIN E RREGULLORES SË UNMIK-ut NR. 2002/13 MBI THEMELIMIN E DHOMËS SË POSAÇME NË GJYKATËN SUPREME TË KOSOVËS MBI ÇËSHTJET QË KANË TË BËJNË ME AGJENCINË KOSOVARE TË MIRËBESIMIT
[...]

Neni 9 - Aktvendimet, vendimet dhe ankesat

*Neni 9.5
Aktgjykimi apo vendimi i panelit gjykues i dërgohet palëve brenda 30 (tridhjetë) ditësh nga miratimi. Brenda 30 (tridhjetë) ditësh nga marrja e tij pala mund të paraqesë ankesë në panelin e apelit për rishqyrtim të aktgjykimit apo vendimit të tillë.*

[...]

**Urdhëresa Administrative e UNMIK-ut 2008/6
11 korrik 2008**

E CILA NDRYSHON DHE IMPLEMENTON URDHËRESËN ADMINISTRATIVE 2006/17, QË IMPLEMENTON RREGULLOREN E UNMIK-UT 2002/13 MBI THEMELIMIN E ODËS SË VEÇANTË TË GJYKATËS SUPREME PËR ÇËSHTJET QË LIDHEN ME AGJENCINË KOSOVARE TË MIRËBESIMIT

[...]

Neni 59

Paraqitja e ankesës

59.1 Ankesa duhet të paraqitet në Dhomën e Posaçme në afat prej dy muaj nga dita e dorëzimit të aktgjykimit nga pala e cila paraqet ankesë.

Meritat e kërkesës

35. Gjykata rikujton që parashtruesit e kërkesës kontestojnë Aktgjykimin e Kolegjit të Apelit i cili anuloi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale, me të cilin fillimisht ishte konfirmuar e drejta e pronës e parashtruesve të kërkesës mbi pronat kontestuese. Gjykata gjithashtu vëren se çështja esenciale në rrethanat e rastit konkret është afatshmëria e ankesës së AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale.
36. Në këtë aspekt, Gjykata vëren se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale ishte nxjerrë më 29 korrik 2010. Sipas shkresave të lëndës, rezulton se ai ishte pranuar nga AKP-ja më 30 shtator 2010. Aktgjykimi në fjalë, përmes Këshillës Juridike kishte udhëzuar palët që çdo ankesë kundër këtij vendimi duhet të paraqitet në Kolegjin e Apelit brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditësh. Nga ana tjetër, Rregullorja e UNMIK-ut 2008/4 përcakton që afati i ankesës është 30 (tridhjetë) ditë nga marrja e vendimit nga pala, ndërsa, Urdhëresa Administrative 2008/6 përcakton që afati i ankesës është 60 (gjashtëdhjetë) ditë. AKP e dorëzoi ankesën më 18 nëntor 2010, respektivisht më shumë se një muaj pas pranimit të Aktgjykimit të Gjykatës Komunale.
37. Dallimi në afate për dorëzimin e ankesave në Kolegjin e Apelit, siç përcaktohet nga Rregullorja 2008/4 dhe Urdhëresa Administrative 2008/6, në fakt përbën esencën e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës. Këta të fundit pretendojnë që Kolegji i Apelit kishte pranuar ankesën e AKP-së përkundër faktit që kishte kaluar afati 30 (tridhjetë) ditë i përcaktuar me Rregullore, dhe për më tepër, sipas pretendimit, në kundërshtim me praktikën e vendosur të Kolegjit të Apelit, përveç që nuk adresuan dhe nuk arsyetuan pretendimet e vazhdueshme të parashtruesve të kërkesës për paafatshmërinë e ankesës së AKP-së.
38. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se u janë shkelur të drejtat e garantuara me a) nenin 24 të Kushtetutës, sepse sipas pretendimit, Kolegji i Apelit i kishte vendosur ata në pozitë të pabarabartë duke vepruar kundër vetë praktikës së saj gjyqësore; b) nenin 31 të Kushtetutës, sepse Aktgjykimi i Kolegjit të Apelit nuk ishte arsyetuar në raport me pretendimet thelbësore të parashtruesve të kërkesës dhe për më tepër që, me kalimin e afatit ligjor për

ankesë, Aktgjykimi i Gjykatës Komunale ishte bërë *res judicata*; dhe c) nenin 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokolit nr. 1 të KEDNJ-së, sepse sipas pretendimit, me plotfuqishmërinë e Aktgjykimit të Gjykatës Komunale, ata kishin fituar edhe “*prijtjet legjitime*” për të drejtën e pronës, të definuara mbi bazën e praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.

39. Në adresimin e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës, Gjykata i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, në harmoni me të cilën Gjykata, në bazë të nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, duhet të bëjë interpretimin e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me Kushtetutë. Në këtë aspekt, Gjykata së pari do t’i adresojë pretendimet e parashtruesve të kërkesës sa i përket shkeljes së të drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor dhe specifikisht sa i përket mungesës së arsytimit rreth afatshmërisë së ankesës së AKP-së në dritën e praktikës gjyqësore të DHPGJS-së.
40. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton se e drejta për një proces të rregullt gjyqësor përfshin të drejtën për një vendim të arsyetuar. GJEDNJ ka vërejtur se, sipas jurisprudencës së saj, e cila pasqyron një parim të lidhur me administrimin e duhur të drejtësisë, vendimet e gjykatave dhe tribunaleve duhet të tregojnë në mënyrë adekuate arsyet në të cilat ato janë bazuar. (Shih *Tatishvili kundër Rosisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 22 shkurtit 2007, paragrafi 58).
41. GJEDNJ gjithashtu ka konstatuar se, edhe pse autoritetet gëzojnë liri të konsiderueshme në zgjedhjen e mjeteve të përshtatshme për të siguruar që sistemet e tyre gjyqësore të jenë në përputhje me kërkesat e nenit 6 (1) të KEDNJ-së, gjykatat e tyre duhet “*të tregojnë me qartësi të mjaftueshme arsyet në të cilat ata bazuan vendimin e tyre*”. (Shih *Hadjianastassiou kundër Greqisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 16 dhjetorit 1992, paragrafi 33; shih, gjithashtu, rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 45).
42. Funksioni i një vendimi të arsyetuar, sipas GJEDNJ-së, është t’u tregojë palëve se ato janë dëgjuar. Për më tepër, një vendim i arsyetuar i jep një pale mundësinë për të apeluar kundër tij, si dhe mundësinë e shqyrtimit të vendimit nga një organ i apelit. Vetëm duke dhënë një vendim të arsyetuar mund të ketë shqyrtim publik të administrimit të drejtësisë. (Shih *Hirvisaari kundër Finlandës*, nr 49684/99, 27 shtator 2001, paragrafi 30; *Tatishvili kundër Rosisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 22 shkurtit 2007, paragrafi 58; rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 46; dhe KI22/16, parashtrues *Naser Husaj*, Aktgjykim i 9 qershorit 2017, paragrafi 40).
43. Megjithatë, edhe pse GJEDNJ pohon se neni 6 i KEDNJ-së obligon gjykatat të japin arsyet për vendimet e tyre, ajo gjithashtu ka konstatuar se kjo nuk mund të kuptohet si kërkesë për një përgjigje të hollësishme në çdo argument. (Shih rastet e GJEDNJ-së *Van de Hurk kundër Holandës*, Aktgjykim i 19 prillit 1994, paragrafi 61; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, nr. 134/1996/753/952, Aktgjykimi i 19 shkurtit 1998, paragrafi 42; dhe rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 47).

44. Shkalla në të cilën zbatohet obligimi për të dhënë arsye mund të ndryshojë varësisht nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të rastit. (Shih rastet e GJEDNJ-së *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, kërkesa nr. 30544/96, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, paragrafi 29; *Hiro Balani kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 9 dhjetorit 1994, paragrafi 27; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, *Ibidem*, paragrafi 42; gjithashtu, rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 48; dhe KI22/16, parashtrues *Naser Husaj*, Aktgjykim i 9 qershorit 2017, paragrafi 44).
45. Për shembull, në hedhjen poshtë të një ankese, një gjykatë apeli mundet në parim, thjesht të miratojë arsyet për nxjerrjen e vendimit të gjykatës më të ulët. (Shih rastet e GEJDNJ-së *García Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, paragrafi 26 dhe *Helle kundër Finlandës*, Aktgjykimi i 19 dhjetorit 1997, paragrafët 59 e 60). Autoriteti ose gjykata më e ulët duhet të japin arsye të tilla që t’u mundësojnë palëve që të shfrytëzojnë në mënyrë efektive çdo të drejtë ekzistuese të ankesës. (Shih rastin e GJEDNJ-së *Hirvisaari kundër Finlandës*, kërkesa 49684/99, Aktgjykimi i 27 shtatorit 2001, paragrafi 30; dhe rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 49).
46. Megjithatë, GJEDNJ gjithashtu ka vërejtur se, edhe pse gjykatat kanë liri të caktuar të vlerësimit në zgjedhjen e argumenteve në një rast të veçantë dhe në pranimin e provave në mbështetje të parashtrësve të palëve, një gjykatë është e detyruar të justifikojë aktivitetet e saj duke dhënë arsye për vendimet e saj. (Rasti i GJEDNJ-së shih *Suominen kundër Finlandës*, kërkesa nr. 37007/97, i 1 korrikut 2003, paragrafi 36; dhe rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 50).
47. Prandaj, përderisa nuk është e nevojshme që gjykata të merret me çdo pikë të ngritur në argument (shih gjithashtu *Van de Hurk kundër Holandës*, *Ibidem*, paragrafi 61), argumentet kryesore të parashtrësve të kërkesës duhet të adresohen. (Shih rastet e GJEDNJ-së *Buzescu kundër Rumanisë*, kërkesa nr. 61302/00, Aktgjykimi i 24 majit 2005, paragrafi 63; *Pronina kundër Ukrainës*, Aktgjykim i 18 korrikut 2006, paragrafi 25). Po ashtu, dhënia e një arsyeje për një vendim që nuk është mirë e bazuar në ligj, nuk do të përmbushë kriteret e nenit 6 të Konventës. (Shih rastin e Gjykatës KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 51).
48. Për më tepër, Gjykata gjithashtu i referohet praktikës së saj gjyqësore ku ajo konsideron që arsyetimi i vendimit duhet të theksojë raportin ndërmjet gjetjeve në merita dhe vlerësimeve lidhur me provat e propozuara, nga njëra anë, dhe konkluzioneve ligjore të gjykatës, nga ana tjetër. Aktgjykimi i Gjykatës do të shkelë parimin kushtetues të ndalimit të arbitraritetit në vendimmarrje, në qoftë se arsyetimi i dhënë nuk përmban fakte të vërtetuara, dispozitat ligjore përkatëse dhe marrëdhënien logjike midis tyre. (Shih rastet KI72/12, *Veton Berisha dhe Ilfete Haziri*, Aktgjykimi i 17 dhjetorit 2012, paragrafi 61, dhe KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018, paragrafi 52).
49. Në këtë aspekt, Gjykata vëren që Aktgjykimi i kontestuar i Kolegjit të Apelit nuk kishte adresuar pretendimet thelbësore të parashtrësve të kërkesës rreth afatshmërisë së ankesës së AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale.

Parashtruesit e kërkesës kishin pretenduar vazhdimisht se ankesa e AKP-së nuk ishte e afatshme dhe se pranimi i saj nga Kolegji i Apelit ishte në kundërshtim jo vetëm me Rregulloren 2008/6 por edhe me vetë praktikën e tij gjyqësore.

50. Më konkretisht, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës vazhdimisht kishin ngritur këto argumente në Kolegjin e Apelit: a) që kërkesa e AKP-së ishte e paafatshme sepse Rregullorja 2008/6 përcakton qartë që afati i ankesës në Kolegjin e Apelit ishte 30 (tridhjetë) ditë, ndërsa AKP-ja e kishte dorëzuar ankesën pas këtij afati bazuar në Këshillën Juridike të dhënë përmes Aktgjykimit të Gjykatës Komunale dhe Urdhërësën Administrative 2008/6; dhe se b) praktika gjyqësore e Kolegjit të Apelit në mënyrë konsistente kishte aplikuar Rregulloren 2008/6, si akt juridik më i lartë se Urdhëresa Administrative 2008/6, në kalkulimin e afatshmërisë së ankesave. Kolegji i Apelit, në Aktgjykimin e tij, ka dështuar të adresojë dhe arsyetojë këto pretendime.
51. Në fakt, Kolegji i Apelit, duke aprovuar ankesën e të paditurës, përkatësisht AKP-së, si të bazuar dhe duke e prishur Aktgjykimin e Gjykatës Komunale, e bazoi arsyetimin e tij vetëm në paragrafin vijues:

“Gjykata e shkallës së parë e aprovoi mjetin juridik i cili nuk ekziston si çështje e së drejtës. Nga kjo padi është e qartë se i padituri nuk është pronarë i pasurive të patundshme që kishin qenë objekt i kontratës së vitit 1959. Pretendimi i një prone të ndryshme në vend të asaj fillestare, është ligjërish i pamundur. Në raste të tilla - kur kontrata revokohet, anulohet, ose ndërpritet dhe i padituri nuk është pronar i objektit origjinal të kontratës në dispozicion është vetëm kompensimi monetar. Kështu, aktvendimi i ankimuar është i gabuar dhe duhet të priset dhe padia të refuzohet si e pabazuar”.

52. Arsyetimi i Kolegjit të Apelit, në fakt, dështon të trajtoj çështjen e pranueshmërisë së ankesës së AKP-së dhe pretendimet e parashtruesve të kërkesës për paaftshmërinë e saj. Gjykata rithekson, duke iu referuar edhe praktikës konsistente gjyqësore të GJEDNJ-së e të elaboruar më lart, se përderisa gjykatat nuk janë të detyruara që të japin një përgjigje të hollësishme në çdo argument, argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës duhet të adresohen. Përcaktimi nëse argumentet thelbësore janë adresuar ose jo, varet nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të rastit.
53. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata konsideron që pretendimet përkitazi me afatshmërinë e ankesës së AKP-së kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në bazë të legjislacionit të aplikueshëm dhe praktikës gjyqësore të Kolegjit të Apelit janë pretendime dhe argumente thelbësore të parashtruesve të kërkesës e të cilat duhet të adresohen dhe të arsyetohen nga Kolegji i Apelit.
54. Prandaj, Gjykata konsideron se dështimi i Kolegjit të Apelit për të dhënë arsyetim lidhur me pretendimet thelbësore të parashtruesve të kërkesës, paraqet shkelje të së drejtës së parashtruesit të kërkesës për t’u dëgjuar dhe të drejtës për një vendim të arsyetuar, si pjesë përbërëse e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm. (Shih, ndër të tjera, Aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese në rastin nr. KI97/16, paragrafi 64).

55. Rrjedhimisht, në dritën e vlerësimeve të mësipërme dhe duke marrë parasysh procedurat në tërësi, Gjykata konsideron se Aktgjykimi [AC-II-12-0126] i 21 prillit 2016 i Kolegjit të Apelit nuk i plotëson kriteret e një "gjykimi të drejtë" siç kërkohet me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (1) të KEDNJ-së. (Shih rasti i GJEDNJ-së *Grădinar kundër Moldavisë*, Kërkesa nr. 7170/02, Aktgjykim i 8 prillit 2008, paragrafi 115)
56. Gjykata thekson se ky përfundim ekskluzivisht ka të bëjë me Aktgjykimin e kontestuar të Kolegjit të Apelit nga perspektiva e mungesës së arsytimit lidhur me pretendimet thelbësore të parashtruesve të kërkesës, dhe në asnjë mënyrë nuk paragjykon rezultatin e meritave të rastit. (Shih, ndër të tjera, gjithashtu Aktgjykimin e Gjykatës në rastin nr. KI97/16, paragrafi 68).
57. Në fund, Gjykata rikujton që parashtruesit e kërkesës gjithashtu pretendojnë shkelje të parimit të sigurisë juridike, duke theksuar se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale ishte bërë *res judicata* me kalimin e pretenduar të afatit të ankesës dhe kërkojnë nga Gjykata që Aktgjykimin [C. nr. 2021/2007] e 29 korrikut 2010 të Gjykatës Komunale në Prishtinë ta lë në fuqi si *res judicata*. Për më tepër, parashtruesit e kërkesës pretendojnë që Aktgjykimi i Kolegjit të Apelit është nxjerrë duke shkelur të drejtat e tyre të garantuara me nenin 46 [Mbrotja e Pronës] të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Në ndërtimin e këtyre pretendimeve, parashtruesit e kërkesës iu referohen një numri rastesh të GJEDNJ-së.
58. Në këtë aspekt, Gjykata vëren që të dy këto pretendime, në esencë, ndërlidhen me interpretimin dhe arsytimin e Kolegjit të Apelit rreth afatshmërisë së ankesave. Rrjedhimisht, duke marrë parasysh që Gjykata ka konstatuar shkelje të së drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësorë, duke e shpallur të pavlefshëm Aktgjykimin e Kolegjit të Apelit dhe duke ia kthyer çështjen Kolegjit të Apelit në rishqyrtim në përputhje me këtë Aktgjykim, Gjykata konsideron se nuk është e nevojshme të shqyrtohen këto pretendime.

Përfundim

59. Në përfundim, Gjykata konstaton se Kolegji i Apelit, duke mos i arsyetuar pretendimet thelbësore të parashtruesve të kërkesës rreth afatshmërisë së ankesës, si rezultat i së cilës e anuloi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale, ka shkelur të drejtën e parashtruesve të kërkesës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm siç garantohet me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (1) të KEDNJ-së. Si rezultat i kësaj shkeljeje, parashtruesit e kërkesës u privuan nga e drejta e tyre për vendim të arsyetuar gjyqësor.
60. Si përmbledhje, në pajtim me rregullin 74 (1) të Rregullores së punës, Aktgjykimi [AC-II-12-0126] i 21 prillit 2016, i Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së shpallet i pavlefshëm dhe çështja i kthehet Gjykatës Supreme për rishqyrtim.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenet 113. 7 dhe 116. 1 të Kushtetutës, në nenet 47 dhe 48 të Ligjit dhe rregullat 56 (1), 63 (1) (5) dhe 74 (1) të Rregullores së punës, më 29 maj 2018, me shumicë votash

VENDOS

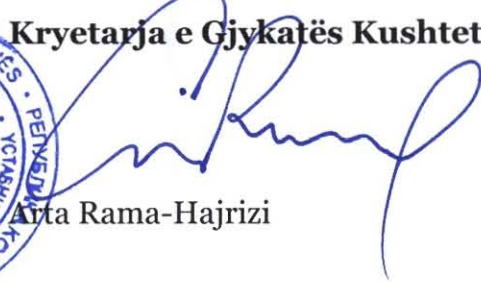
- I. TA DEKLAROJË kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me paragrafin 1, të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;
- III. TA SHPALLË të pavlefshëm Aktgjykimin AC-II-12-0126 të 21 prillit 2016, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme;
- IV. TA KTHEJË Aktgjykimin AC-II-12-0126 të 21 prillit 2016 për rishqyrtim në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, në pajtim me këtë Aktgjykim të Gjykatës Kushtetuese;
- V. TA URDHËROJË Gjykatën Supreme që ta njoftojë Gjykatën, në pajtim me rregullin 63 (5) të Rregullores së punës, për masat e ndërmarra për zbatimin e Aktgjykimit të Gjykatës;
- VI. TË MBETET fuqimisht e angazhuar në këtë çështje në pritje të respektimit të këtij urdhri;
- VII. T'UA KUMTOJË këtë aktgjykim palëve;
- VIII. TA PUBLIKOJË këtë aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IX. Ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Gresa Caka-Nimani

Arta Rama-Hajrizi